

З УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

УКЛАДАЄ І ВИДАЄ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Адреса: Київ, В. Володимирська, Педагогічний Музей.

УНІВЕРСАЛ

Української Центральної Ради

до українського народу, на Україні й по-за Україною сущого.

Народе Український! Народе селян, робітників, трудящого люду!

Волею своєю ти поставив нас, УКРАЇНСЬКУ, ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, на сторожі прав і вольностей Української Землі.

Найкращі сини твої, виборні люде від сел, від фабрик, від салдацьких казарм, од усіх громад і товариств українських вибрали нас УКРАЇНСЬКУ ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, і наказали нам стояти й боротися за ті права та вольности.

Твої, народе, виборні люде заявили свою волю так:

Хай буде Україна вільною. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Вкраїні дають—вибрані, вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням—Всенародні Українські Збори (Сойми). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Вкраїні, мають право видавати тільки наші Українські Збори.

Ті ж закони, що мають лад давати по всій російській державі, повинні видаватися у Всеросійським Парламенті.

Ніхто краще нас не може знати, чого нам треба і які закони для нас кращі.

Ніхто краще наших селян не може знати, як порядкувати своєю землею. І через те ми хочемо, щоб після того, як буде одібрано по всій Росії поміщицькі, казенні, царські, монастирські та інші землі у власність народів, як буде видано про це закона на Всеросійському Учредительному Зібранні, право порядкування нашими українськими землями, право користування ними належало тільки нам самим, нашим Українським Зборам (Соймові).

Так сказали виборні люде з усієї Землі Української.

Сказавши так, вони вибрали з-поміж себе нас, УКРАЇНСЬКУ ЦЕНТРАЛЬНУ РАДУ, і наказали нам бути на чолі нашого народу, стояти за його права і творити новий лад вільної АВТОНОМНОЇ УКРАЇНИ.

І ми, УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА, вволили волю свого народу, взяли на себе великий тягар будови нового життя і приступили до тієї великої роботи.

Ми гадали, що Центральне Російське Правительство простягне нам руку в сій роботі, що в згоді з ним ми, Українська Центральна Рада, зможемо дати лад нашій землі.

Але Тимчасове Російське Правительство одкинуло всі наші домагання, одіпхнуло простягнену руку українського народу.

Ми вислали до Петрограду своїх делегатів (послів), щоб вони представили Російському Тимчасовому Правительству наші домагання.

А найголовніші домагання ті були такі:

Щоб Російське Правительство прилюдно окремим актом заявило, що воно не стоїть проти національної волі України, проти права нашого народу на АВТОНОМІЮ.

Щоб Центральне Російське Правительство по всіх справах, що торкаються України, мало при собі нашого комісара по українських справах.

Щоб місцева власть на Вкраїні була об'єднана одним представником від Центрального Російського Правительства, се-б то, вибраним нами, комісаром на Вкраїні.

Щоб певна частина грошей, які збираються у Центральну Казну з нашого народу, була віддана нам, представникам сього народу на національно-культурні потреби його.

Всі ці домагання наші Центральне Російське Правительство ОДКИНУЛО.

Воно не схотіло сказати, чи признає за нашим народом право на автономію, на право самому порядкувати своїм життям. Воно ухилилось од відповіді, одіславши нас до майбутнього Всеросійського Учредительного Зібрання.

Центральне Російське Правительство не схотіло мати при собі нашого комісара, НЕ СХОТІЛО РАЗОМ З НАМИ ТВОРИТИ НОВИЙ ЛАД.

Так само НЕ СХОТІЛО ПРИЗНАТИ КОМІСАРА НА УКРАЇНУ, щоб ми могли разом з ним вести наш край до ладу й порядку.

І гроші, що збираються з нашої землі, одмовилось повернути на потреби нашої школи, освіти й організації.

І тепер, Народе Український, нас приневолено, щоб ми самі творили нашу долю. Ми не можемо допустити край наш на безладдя та занепад. Коли Тимчасове Російське Правительство не може дати лад у

нас, коли не хоче стати разом з нами до великої роботи, то ми самі повинні взяти її на себе. Се наш обов'язок перед нашим краєм і перед тими народами, що живуть на нашій землі.

І через те ми, УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА, видаємо сей УНІВЕРСАЛ до всього нашого народу і оповіщаємо: ОДНИНІ САМІ БУДЕМО ТВОРИТИ НАШЕ ЖИТТЯ.

Отже, хай кожен член нашої нації, кожен громадянин села чи города одини знає, що настав час великої роботи.

Од сього часу кожне село, кожна волость, кожна управа городська чи земська, яка стоїть за інтереси Українського Народу, повинна мати НАЙТИСНІШІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗНОСІНИ З ЦЕНТРАЛЬНОЮ РАДОЮ.

Там, де через якісь причини адміністративна влада зосталась в руках людей, ворожих до українства, приписуємо нашим громадянам повести широку дужу організацію та освіднення народу, і тоді ПЕРЕВІБРАТИ АДМІНІСТРАЦІЮ.

В городах і тих місцях, де українська людність живе всуміж з іншими національностями, приписуємо нашим громадянам негайно ПРИЙТИ ДО ЗГОДИ І ПОРОЗУМІННЯ З ДЕМОКРАТІЄЮ ТИХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ і разом з ними приступити до підготовки нового правильного життя.

ЦЕНТРАЛЬНА РАДА покладає надію, що народи неукраїнські, що живуть на нашій землі, також дбати-муть про лад та спокій в нашім краю і в сей тяжкий час вседержавного безладдя, дружно одностайно з нами стануть до праці коло організації АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ.

І коли ми зробимо сю підготовчу організаційну роботу, ми скличемо представників від усіх народів Землі Української і виробимо закони для неї. Ті закони, той увесь лад, який ми підготуємо, Всеросійське Учредительне Зібрання має затвердити своїм законом.

Народе Український. Перед твоїм вибраним органом—УКРАЇНСЬКОЮ ЦЕНТРАЛЬНОЮ РАДОЮ стоїть велика і висока стіна, яку їй треба повалити, щоб вивести народ свій на вільний шлях.

Треба сил для того. Треба дужих, сміливих рук. Треба великої народньої праці. А для успіху тої праці насамперед потрібні великі кошти (гроши). До сього часу український народ всі кошти свої оддавав у Всеросійську Центральну Казну, а сам не мав, та немає й тепер від неї того, що повинен би мати за се.

І через те ми, Українська Центральна Рада, приписуємо всім організованим громадянам сел і городів, всім українським громадським управам і установам з 1-го числа місяця липня (юля) накласти на людність особливий податок на рідну справу і точно і негайно регулярно пересилати його В СКАРБНИЦЮ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Народе Український! В твоїх руках доля твоя. В сей трудний час всесвітнього безладдя й розпаду докажи своєю одностайністю і державним розумом, що ти, народ, народ, хліборобів, можеш гордо і достойно стати поруч з кожним організованим, державним народом, як рівний з рівним.

Ухвалено: У КИЇВІ. Року 1917, місяця червня (юня) числа 10.

Загальні збори Центр. Ради 1-го—3-го червня.

Засідання 1-го червня почалося о 1-й годині. Присутніх дуже мало. Проф. Грушевський одкриваючи збори пояснює це тим, що багато членів Центр. Ради на селянському з'їзді, який ще не закінчився, і запитує збори, чи вважають вони можливим одкласти засідання. Після балачок вирішено одкласти засідання на слідуючий день на 10 годину ранку, незалежно від того чи кінчиться селянський з'їзд чи ні. Далі Винниченко пропонує, щоб представник Центр. Ради вніс на селянський з'їзд пропозицію про те, щоб Рада селянських депутатів (як що вона буде обрана на з'їзді) ввійшла в склад Центр. Ради для спільної праці.

Як щож на з'їзді вибори до Ради селян. деп. не будуть переведені, то запропонувати з'їздові обрати на цю сесію Центр. Ради делегатів (по 2 од губернії) для вирішення спільних справ.

Збори доручають переказати цю пропозицію Винниченкові. Після цього збори о 2-й год. закриваються.

2-го червня почалися збори в 10 г. 20 хв. ранку. Після читання і затвердження протоколу попередніх зборів, Грушевський робить справоздання про діяльність Комітету Центр. Ради і після цього читає телеграму з Петрограду від Стебницького про те, що Тимч. Уряд відкинув домагання Центр. Ради.

Далі був заслуханий доклад Крєвского Комісара Буковини й Галичини—Д. Дорошенка.

Докладчик повідомляє, що він опинився в дуже скрутному становищі, коли приїхав до Галичини. Призначено його комісаром дуже пізно. „Коли я туди прибув,—каже докладчик,—то стара влада була вже паралізована, а нової не було. Позакладались різні громадські організації, котрі взяли на себе функції влади“.

„Становище ускладняється ще й тим, що населяють край представники різних народностей. Першим моїм завданням було реорганізувати адміністрацію. Всі старі начальники, які займали відповідальні посади, були замінені представниками Тимч. Уряду. Тепер вже вироблений статут для повітових і губерніяльних рад за допомогою самого населення і швидко буде приступлено до виборів рад. Далі за допомогою Союзу Городів закладався Галицько-Буковинський Продовольственный Комітет, який буде відати всею продовольчою справою Галичини та Буковини. Шкільна справа в Галичині та Буковині ведеться окремо. Всі національності мають однакові права. Призначення української влади в Галичині і Буковині було стрівуто прихильно тільки українцями, які входять в різні громадські організації як складова частина. Ці організації не дуже охоче віддають частину своєї влади. Особливо важке становище в Чернівцях, бо там ворогують між собою кілька Комітетів (виконавчий, армійський, гарнізонний і др.) кожний з яких хоче забрати всю владу в свої руки.“

Далі становище ускладнюється ще й тим, що ведуть агітацію москвофіли, браття Геронські, які доносять на мене за „австрофільську“ політику та роблять різкі провокаційні вчинки“. Далі докладчик зазначає, що він завше виступав як представник Центр. Ради і каже: „Мені потрібна моральна допомога, щоб я міг сказати, що я від Центр. Ради і опираюсь на ту фактичну силу, яка в розпорядженні Центр. Ради.“

Після закінчення докладу і відповіді докладчика на запитання, була ухвалена така резолюція: Українська Центральна Рада, заслухавши звіт про краєвого комісара в Галичині та Буковині, Дмитра Дорошенка, висловлює йому повне своє довіря і дає йому право у відповідних справах говорити і працювати іменем Центр. Ради, як національного Українського представництва“.

Далі на порядку деннім доклад з місць.

Виступає матрос представник з Кронштату, який заявляє, що він—представник 1500 українців-матросів м. Кронштату, які всі дивляться на Центр. Раду, як на Український Уряд, будуть його всемірно підтримувати і робити те, що скаже Центральна Рада. Після цього з докладами виступили: представник з Харкова—про стан організації в Харкові; представник з Вороніжа—про організацію в Вороніжі і Вороніжській губ. і представник Богодухова на Харківщині—про організацію Богодухівського повіту.

На цьому раніше засідання кінчається і оголошується перерва до 6-ої год. вечора.

Вечірнє засідання, яке одкрив Грушевський, починається докладом Винниченка про делегацію Центр. Ради до Тимч. Уряду (див. 8 ч. „Вістей“).

На це засідання прийшли всі члени Ради Селянськ. Депут., яка була обрана

ранком цього дня. Після закінчення докладу о 6½ год. сторони публіка покидає залу і засідання ведеться закритим. В закритому засіданні обмірковувалась справа про відношення до Тимч. Уряду в зв'язку зі справозданням делегації. Обмірковування цієї справи було закінчено 3-го червня на початку вечірнього засідання. Ухвалена резолюція, внесена фракцією С.-Р., яка після поправок має таку редакцію: „Обміркувавши відповідь Тимчасового Російського Уряду на домагання Української Центральної Ради і зважаючи на те, що призначення права українського народу на автономію відповідає його трудовим і національним інтересам, загальні збори Центр. Ради, поповнені Радою Селянських Депутатів та Військовим Генеральним Комітетом, призвали, що одкинувши домагання Центр. Ради—Тимч. Рос. Уряд свідомо пішов в супереч інтересів трудового народу на Україні і в супереч ним же (Урядом) проголошеного принципу самовизначення народів. Через те загальні збори Центр. Ради вважають необхідним:

1) Звернутися до всього українського народу з закликом, організуватися і приступити до негайного закладання підвалин автономного ладу на Україні.

2) Центр. Рада вважає потрібним негайно видати до українського народу Універсал, в якому має вняти суть домагань української демократії, представлені Центральною Радою, а також ті завдання, які стоять перед нею в творенні автономного ладу на Україні разом з іншими національностями української землі.

3) Загальні Збори визнають, що Центр Рада вжила всіх заходів, щоб порозумітися з Тимчас. Рос. Урядом в справі оголошення принципу автономії України, і з огляду на те, що стихійний зріст українського руху набирає все більших розмірів, що відмова Тимчас. Уряду може той рух направити по небажаному напрямку, українська Центральна Рада постановляє тепер ще з більшим напруженням сили стати до організації і направлення руху, щоб не довести Край і всю Росію до анархії й занепаду здобутків революції.

Перший Всеукраїнський Селянський З'їзд.

(28 травня—2 червня.

28 травня розпочався I. Всеукр. селянський з'їзд. Зібралось коло півтори тисяч делегатів од волостей всієї України. Відчинив з'їзд Голова української селянської спілки Стасюк. Перший день був присвячений привітанням. Перше привітання було сказане від Центр. Ради проф. Грушевським, потім від Генер. Військового Комітету Петлюрою і іншими.

Після привітання була обрана мандатна комісія і з'їзд перервано доранку 29 травня.

В 10 годин ранку 29, робота з'їзду розпочалася знову.

Делегація Центр. Ради до Тимчасов. Уряду, в особі Ковалевського і Одиного, склала справоздання перед з'їздом про свою подорож і її наслідки. З приводу цих докладів розпочинаються дебати, в яких уривали участь: Бандура, Христюк, Степаненко та інші. При чому виступали в дуже палкому тоні представники самостійників, але успіху не мали.

30 травня, дебати в цій справі продовжувались. Під час обговорювання стало

відомо, що військовий міністр Керенський визнав другий військовий з'їзд „несвоєчасним“, що викликало на з'їзді велике обурення, однак президіум з'їзду заспокоїти з'їзд, закликавши його прислухатися більше до голосу розуму, а ніж серця, і не вносити занадто багато вогню в дебати.

В цей же день був відчитаний доклад Ковалевського по земельному питанню.

31 травня обговорюється доклад Ковалевського; під час обговорювання трапився маленький інцидент,—приїхав городськ. голова п. Бурчак і привітав з'їзд. Ковалевський од імені з'їзду подякував п. Бурчака і прохав повідомити Мійський Комітет, що з'їзд Селянський робить йому заяву, щоб він погоджував свою роботу в Києві з роботою Центр. Ради і Ради Селянських Депутатів, котрим довіряє вся Україна. П. Бурчак обіцяє заяву переказати.

В друге дебати в справі земельній перериваються під час позачергового доклада члена Генер. Комітету Петлюри про історію скликання другого військового з'їзду. Після докладу вирішено післати телеграму Тимчасовому Правительству, Радам Робітничих, Солдатських і Селянських Депутатів в Петрограді: „Перший Всеукраїнський Селянський з'їзд, на якому представлено 1000 волостей, обміркувавши телеграму міністра Керенського про військовий український з'їзд, визнає її як заборону і приєднує свій голос до протесту Української Центральної Ради і жде одміни роспорядження Керенського“.

1 червня продовжались дебати з приводу докладу Ковалевського,—під час цих дебатів позачергово привітали з'їзд: вчитель Шеремет, від імені вчителів, що сидять в окопах, і о. Погорілко від духовенства.

Нарешті резолюції по земельному питанню голосуються і приймаються одностайно—після чого обмірковується відношення російських газет на Україні до українського руху і виносяться також резолюції з побажанням, щоб російська преса більш правдиво освітлювала український рух.

На вечірньому засіданні прослухали доклад Пугача „Про організацію села і форми тієї організації“, і після обговорення прийняли запропоновані докладчиком резолюції.

День 2 червня був присвячений виборам до Всеукраїнської Ради Селянських Депутатів, до Центр. Комітету Українськ. Селянської Спілки. Але перед виборами голова Укр. Центр. Ради в позачерговій заяві повідомив, що Уряд одмовився в задоволенні вимог, поставлених Укр. Центр. Радою. „Маю надію, що Ви скоро кінчите вибори Ради Селянських Депутатів і вкуні в Центр. Радою Ваші представники вирішать, що робити далі“.

Вибрано до Укр. Центр. Ради Селянських Депутатів.

Після виборів Пугач вносить пропозицію, аби 1) 15 членів Центр. Комітету Селянської Спілки увійшли повноправними членами Укр. Ради Селянських Депутатів, 2) аби всі члени Ради Селянських Депутатів увійшли в склад Укр. Центр. Ради. Обидві пропозиції приймаються.

Після цього з'їзд обговорює справу про народню освіту на Україні, і після урочистого співу „Заповіту“, в 4½ годині вечора з'їзд скінчив свою роботу.

Тимчасовий склад Ради Селянських Депутатів

Обраний на Всеукраїн. Селянським з'їзді 28 травня—2 червня.

На засіданні Всеукраїнського Селянського з'їзду, що відбувався від 28 травня—2 червня 1917 р., була обрана Тимчасова Рада Селянських Депутатів. Члени цієї Ради повинні бути перевибрані на місцях повітовими з'їздами. Українська Центральна Рада визнає потрібним включити Раду Селянських Депутатів в свій склад; Тимчасовий склад Ради Селянських Депутатів ось який:

П о л т а в щ и н а.

Повіти: Гадячський: Слюсаренко Микола, Оніпко Борис.
Лохвицький: Гармаш Євтихій, Павленко Павло.
Прилуцький: Майстренко Павло, Бука Кіндрат.
Зіньківський: Жуків Леонід.
Константинопольський: Сотник Павло, Вагрий Карло.
Кобеляцький: Кіянниця Максим, Немудрий Василь.
Пирятинський: Шпаренко Андрій, Кривошій Федір.
Кременчуцький: Михайленко Павло, Бондаренко Семен.
Переяславський: Одинець Сергій, Артюк Андрій.
Золотоношський: Семеняга Тимофій, Марченко Максим.
Миргородський: Куличенко Яків, Турбаба Василь.
Роменський: Бойко Платон, Манько Демид.
Лубенський: Шолудько Ларіон, Моренець Іван.
Хорольський: Величко Мефодій, Романенко Хома.
Полтавський: Мудряк Андрій, Тимофійченко Олександр.

К и ї в щ и н а.

Повіти: Бердичівський: Осипчук Матрофан, Черешнюк Михайло.
Васильківський: Невгад Іван, Федина Овсій.
Звенигородський: Пономаренко Фед., Осипов Михайло.
Кав'ївський: Балла Михайло, Соболев Кузьма.
Київський: Яременко Нечипір, Німченко Іван.
Черкаський: Швець Федір, Білик Микола.
Чигринський: Панченко Логван, Рудченко Ларіон.
Радомисльський: Діденко Іван, Проїва Опанас.
Сквириський: Гнатівський Юхим, Гайдук Артем.
Таращанський: Коваленко Макар, Кладницький Василь.
Львівський: Химерик Василь, Ковган Ананія.
Уманський: Ільченко Олександр, Матвієнко Іван.

В о л и н ь.

Повіти: Рівненський: Черановський Мартіян, Вашай Антон.
Староконстант.: Герасимчук Іван, Стецюк Аврам.
Кременецький: Галькер Лука, Рудий Федір.
Житомирський: Марценюк Трохим, Буланчук Денис.

Повіти Новоградвох.: Вабич Борис,
Бобенко Іван.
Заславський: Кондратюк Максим,
Захарчук Кіндрат.
Острозький: Терещук Матвій,
Баніта Григорій.
Овруцький: Масовець Іван,
Мовчанюк Каленик.

Чернігівщина.

Повіти Костопольський: Осадчий Тихон,
Довгий Іван.
Остерський: Сагайдак Степан,
Ковалів Іван.
Борзеньський: Журик Микола,
Копицець Федір.
Козелецький: Ляшенко Федір.
Сергієнко Григорій.
Ніженський: Помазан Василь,
Макаренко Кузьма.
Глухівський: Коломієць Олександр,
Носилевський Іван.
Сосницький: Брусил Іосип,
Велигодський Петро,
Стародубський: Федорунко Петро.

Поділля.

Повіти Вінницький: Мачушенко Володим.
Рижий Іван.
Літинський: Ошановський Василь,
Лісовий Прокіп.
Проскурівський: Швед Василь,
Місевич Констанин.
Ушійський: Рудик Роман.
Гайсинський: Миколайчук Іван,
Шеремета Іван.
Кам'янецький: Блонський,
Волощук Адріан.
Балтський: Рогозівський Григорій,
Гончарук Григорій.
Ямпільський: Косицький Іван,
Гарачук Григорій.
Брацлавський: Боб Іван,
Павличенко Тимофій.
Могилівський: Ковалів Володимир,
Пустовой.

Херсонщина.

Повіти Єлисаветгр.: Згрівець Тимофій,
Маншичев Пантелей.
Ананівський: Чебодар Микита,
Прохорезко Іван.
Херсонський: Мурля Дмитро,
Висоцький Зіновій,
Олександр: Пальковський Тимофій,
Грищенко Маркіян.

Харківщина.

Повіти Лебедянський: Сивоконь
Бурлюк.
Сумський: Курасов Михайло,
Яценко Максим.
Зміївський: Мastro Іван,
Циба Іван.
Купянський: Велебха
Зімовей.
Валківський: Вдовиченко Олексій.
Котляр.
Ізюмський: Савленко
Маслій.
Богодухівський: Будзький Яків,
Хвиленко Захарій.
Харківський: Довгорученко.

Катеринославщина.

Повіти Олександрійськ.: Черниці Лаврентій,
Шаровський Василь.
Славянськ.: Шепелев Василь.
Верхньодніпр.:
Катеринославський: Бондаренко Д.
Новомосковський: Бороонець

Бесарабія.

Повіт Акерманський: Вогацький Пантел.

Таврія.

Повіт Бердянський: Гивриденко Юхим.

Донщина.

Повіт Таганрогськ.: Бондаренко Іван.

Члени Центрального Комітету Української Селянської Спілки.

З КИЇВА.

Ковалевський Микола У. П. С. Р.
Овстєв Павло У. П. С. Р.
Іваненко Аркадій У. П. С. Р.
Гач Ісак У. П. С. Р.
Івниченко Володим. У. П. С. Р. П.
Стасюк Микола. Соціаліст.
Мартос Борис У. С. Д. Р. П.

З ГУБЕРНІЙ.

Чернігівщина—Осадчий Тихон У. Н. С.
Полтавщина—Левинський Андрій У. С. Д. Р. П.
Київщина—Діденко Іван У. П. С. Р.
Харківщина—Заливний Андрій У. П. С. Р.
Поділля—Матюшенко Володимир У. П. С. Р.
Волинь—Бабич Борис У. С. Д. Р. П.
Херсонщина—Висоцький Зіновій У. С. Д. Р. П.
Катеринославщина—Гаркуша Макар Безп.

Привітання Центральній Українській Раді.

Никитовка. Просвіта Рудників Ауербаха, заслухавши Універсал, рішучо заявляє, що підтримує Центральну Раду в усіх її домоганнях і постановках. *Рада Просвіти.*

Українські учительські курси в Полтаві шлють щире привітання Центральній Раді, котру вважають, як Тимчасовий Уряд Український, обіцяють всіми силами допомагати Раді в справі відродження Матері України. Хай на віки злине павола і запанує воля, братерство і рівність. Хай довічно живе вільна автономна Україна! Слава!

Кадіївка. Вітаєм дар автономної України. Наше бажання, незалежність, як скорішше беремось проводити в життя. *Просвіта Максимівських копальмен.*

Чуднівський Виконавчий Комітет щиро вітає виступ Центральної Ради, обіцяє приложити всі свої сили на підтримання постанов оголошеного Радою Універсалу. Вперед товариші! В боротьбі ми найдемо своє право. *Голова Комітету.*

Народне вчителство Лубенщини, котре зібралося на курсі українознавства, одержавши звістку про Універсал Української Центральної Ради, висловлює своє довіря Українській Центральній Раді і від щирого серця вітає її за те, що вона стоїть на сторожі домогань і інтересів Українського народу.

Робітники Кагарликської Цукрової Фабрики щиро вітають Центральну Раду, як Всеукраїнський Тимчасовий Уряд, щиро дякують за працю для неьки України і поклялись цілком підтримувати її у всьому. Слава Центральній Раді! Слава Автономній Україні! *Робітники.*

Громадяне Абазовської волости Полтавського повіту, вислухавши Універсал Української Центральної Ради, постановили вітати її. Визнають її Єдиною інституцією на Україні, яка добуває вільне життя України.

Українці професійного З'їзду праці писарства Московсько-Кієво-Воро-

ніжської залізниці, отримавши Універсал, з радістю щиро вітають Центральну Раду, бажаючи певного і негайного здійснення давно жданої святої мети, визволення рідного краю. Товариш голова, *Воронуха.*

Ми, Українці, громадяни і козаки Катеринопольської і Гусаківської волости, Звенигородського повіту, зібравшись 15 червня на віче з великою радістю вислухали і прийняли Універсал, щиро дякуємо Центральній Раді за її заходи і кажемо, що ми будемо всіма силами підтримувати її, як наш Тимчасовий Уряд.

З доручення Громадян Комісар Катеринопольської волости *Полищук.*

Українці з Млищини. Щиро вітаємо Українську Центральну Раду в особі славетного і високошановного професора Грушевського за видання Універсалу! Хай живе Автономія України! Слава Центральній Раді! *Мирошніченко, Середко.*

Чуднівський Виконавчий Комітет щиро вітає виступ Центральної Ради і обіцяє віддати всі свої сили на підтримання постанов оголошеного Центр. Радою Універсалу. Вперед Товариші! В боротьбі ми найдемо своє право. Голова Комітету *Мисюкевич.*

З доручення народу в день оголошення Універсалу в Лисій Кролевецькій Українській Комітет висловлює Центральній Раді щирю подяку за здійснення народних бажань. Приєднуємось до поклику оголошеного Радою. Вважаємо її за свій Уряд. *Український Комітет.*

Калинівські селяне Черкаського повіту, вислухавши Універсал Української Центральної Ради від депутата Курявого цілком приєднуються до нього і всі селяни будуть підтримувати всі постанови Ради. *Голова Селянської Ради.*

Загальне зібрання Стеблецьких селян Канівського повіту, на яке прибуло до 500 душ громадян, ознайомившись з Універсалом Центральної Ради до Українського народу, одноголосно приєднується до Універсалу, який ціною свого життя буде підтримувати, та щиро вітає Центральну Раду і висловлює свою подяку за величезну працю на юність матері України і Українського Народу. *Голова Зборів.*

Канівська повітова Земська управа обміркувавши Універсал Центральної Ради ухвалила вітати Українську Центральну Раду за той великий почин в справі будови ладу та порядку на вільній Україні. Визнаючи Українську Центральну Раду за Українське Правительство Земська Управа яко представник людности повіту заявляє, що вона приймає до виконання імперативні вказівки Центральної Ради яко вищої адміністративної влади на Україні. Слава Українській Центральній Раді, Слава Українському Народові, Слава Українському війську! За голову Управи *Грицько Варава. Члени: Левко Науменко, П. Дзюза.*